

**КОЛЕДЖ ПВНЗ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ

В. В. Кошолуп

2017 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

напрямок підготовки 071 Облік і оподаткування

форма навчання денна

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник»

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Коледжу ПВНЗ КІДМУ
протокол № 2 від 12 06 2017 р.

Укладачі:

Денисенко Алла Миколаївна – голова фахової атестаційної комісії,
викладач;

Кошолап Валентина Валентинівна – голова фахової атестаційної
комісії, викладач вищої категорії;

Гаврилова Наталія Валеріївна – член фахової атестаційної комісії,
викладач.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування у формі усного екзамену для напряму підготовки 071 – «Облік і оподаткування» – перевірка рівня знань абітурієнтів, їх системності, рівня володіння й оперування основними економічними категоріями і поняттями, розуміння економічного змісту фінансово-господарських операцій.

Завдання фахового випробування у формі усного екзамену для абітурієнтів цього напряму підготовки – виявити здатність абітурієнтів самостійно узагальнювати і критично оцінювати факти економічної діяльності, практично застосовувати науково-теоретичні методи і знання в науковій і практичній діяльності.

Фахове випробування у формі усного екзамену для напряму підготовки 071 – «Облік і оподаткування» включає такі розділи:

- 1) Фінансовий облік ;
- 2) Економічний аналіз;
- 3) Облік і звітність у бюджетних установах;
- 4) Контроль і ревізія;
- 5) Податкова система.

Фахове випробування у формі усного екзамену проводиться за білетами, які складаються відповідно до наведеного вище комплексу облікових дисциплін.

Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить три теоретичних питання. Тривалість фахового випробування 1,5 години.

При відповіді на питання білета рекомендується дотримуватися такої послідовності:

1. Спочатку необхідно дати загальну характеристику питання, визначити завдання обліку, назвати нормативні документи, що регулюють облік конкретного об'єкта.

2. Потім необхідно розкрити обліково-економічну суть питання. При цьому охарактеризувати первинні носії інформації, викласти порядок відображення цієї операції в основних бухгалтерських регістрах, розкрити методику і техніку подальшого контролю й аналізу, назвати звітні показники.

3. У відповіді має бути розкрита не тільки суть питання, але й пропозиції і рекомендації щодо можливості вдосконалення облікового процесу конкретного об'єкта.

Вимоги до знань підготовки вступника:

знати:

- основні економічні поняття і категорії;
- теоретичні основи правових і економічних відносин;

- соціально-економічні закономірності та принципи господарювання й управління;
- міжнародні і національні стандарти бухгалтерського обліку, звітності й аудиту; правила і технології обліку операцій: форми і склад бухгалтерської звітності;
- організаційно-правові та теоретичні основи функціонування аудиту як інституту незалежної фінансово-економічної експертизи тощо;

уміти:

- володіти методикою відображення господарських операцій у системі бухгалтерського обліку та звітності;
- ефективно використовувати облікову інформацію в управлінні виробництвом;
- виявляти резерви підвищення ефективності виробництва;
- використовувати прогресивні форми, облікові реєстри відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- документально оформляти та записувати до облікових реєстрів господарські операції підприємств різних галузей народного господарства;
- приймати рішення щодо техніко-економічних, фінансових, статистичних та керівних проблем у сучасній ринковій економіці.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Розділ 1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Сутність, значення, форми і Національні положення (стандарти) бухгалтерського фінансового обліку. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства.

План рахунків, його побудова і коротка характеристика. Вибір форми бухгалтерського обліку й облікових реєстрів. Спрощення обліку, скорочення плану рахунків і мінімізація фінансової звітності на підприємствах малого бізнесу.

Тема 2. Облік грошових коштів

Облік касових операцій з грошовими та іншими коштами. Документування касових операцій руху грошових та інших коштів. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Особливості обліку руху іноземної валюти. Відображення в обліку курсових різниць. Інвентаризація касової готівки та грошових документів.

Обліковий процес грошових коштів на поточних рахунках у банках. Документування руху грошових коштів на поточних рахунках у банках. Відображення руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського фінансового обліку. Зміст і характеристика звіту про рух грошових коштів. Особливості обліку руху грошових коштів на валютному рахунку.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Види і форми безготівкових розрахунків з покупцями, замовниками та іншими дебіторами. Визначення, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості згідно з П(С)БО 10 — Дебіторська заборгованість. Облік розрахунків, реалізації й іншого вибуття товарних і нетоварних операцій. Облік резерву сумнівних боргів. Облік витрат майбутніх періодів.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття, сутність, класифікація та оцінка основних засобів згідно з П(С)БО 7 — Основні засоби. Облік придбання (за плату і без оплати), створення об'єктів основних засобів. Облік капітальних інвестицій у придбання (створення) основних засобів. Відображення в обліку оцінки, переоцінки (дооцінка й уцінка) з доведенням вартості об'єктів основних засобів до справедливої вартості. Аналітичний облік основних засобів.

Методи нарахування зносу основних засобів і відображення в обліку зносу і внесених змін у знос при переоцінці, продовженні терміну використання, змінах первісної вартості та ін. Облік ремонту основних засобів підрядним і господарським способами. Облік ліквідації, реалізації та іншого вибуття основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів.

Облік основних засобів, переданих в оперативну і фінансову оренду (документальне оформлення й розрахунок орендної плати). Облік основних засобів, одержаних в оперативну і фінансову оренду (документальне оформлення й відображення в обліку і звітності). Інвентаризація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 5. Облік виробничих запасів

Характеристика і структура П(С)БО 9 — Запаси. Поняття — класифікація виробничих запасів. Синтетичний і аналітичний облік запасів, організація прийому запасів матеріально-відповідальними особами за кількістю та якістю. Документальне оформлення руху запасів, оцінка, переоцінка, оформлення нестач, залишків, псування, розкомплектування, бою і пересортування.

Тема 6. Облік сировини і матеріалів

Поняття та класифікація сировини і матеріалів. Документування господарських операцій руху сировини і матеріалів. Бухгалтерський синтетичний і аналітичний облік оприбуткування оцінки та збереження сировини і матеріалів на складі. Відображення в обліку передачі сировини і матеріалів зі складу, реалізацію та іншого вибуття. Організація проведення інвентаризації запасів та відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 7. Облік готової продукції

Поняття та класифікація готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Організація аналітичного обліку готової продукції. Відображення в обліку руху готової продукції та її реалізації.

Тема 8. Облік витрат виробництва

Витрати виробництва, їх склад і кваліфікаційна характеристика. Облік прямих і непрямих витрат виробництва. Методи калькуляції собівартості готової продукції, оцінка й облік витрат на виробництво. Аналітичний облік витрат виробництва. Облік напівфабрикатів і браку виробництва. Інвентаризація сировини, напівфабрикатів і готової продукції в процесі виробництва у матеріально-відповідальних осіб цеху та облік результатів інвентаризації.

Облік витрат за елементами. Облік витрат операційної діяльності на рахунках класу.

Поняття витрат звітного періоду. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат фінансової діяльності підприємства. Облік витрат інвестиційної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій.

Тема 9. Облік короткострокових зобов'язань

Основні поняття поточної кредиторської заборгованості. Документування господарських операцій по безготівкових розрахунках з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами. Синтетичний і аналітичний облік поточних зобов'язань по товарних операціях. Відображення в обліку на рахунках і в облікових регістрах поточних зобов'язань по товарних операціях.

Облік поточних (короткострокових) кредитів. Облік поточної заборгованості по обслуговуванню довгострокових зобов'язань. Облік операцій по короткострокових векселях виданих.

Тема 10. Облік праці та її оплати

Поняття, види та форми оплати праці; оплата праці за соціальним страхуванням та нарахування резерву на відпустки. Документування операцій по нарахуванню і видачі заробітної плати. Облік нарахування заробітної плати, дивідендів учасникам, розрахунків з соціального страхування. Відображення господарських операцій, пов'язаних з розрахунками з оплати праці і соціального страхування на рахунках і в регістрах бухгалтерського обліку, звітності.

Тема 11. Облік розрахунків з бюджетом податків та обов'язкових платежів

Поняття, види, форми і терміни зобов'язань перед бюджетом по податках і платежах. Організація розрахунків по податках і платежах. Облік податку на додану вартість і податковий кредит. Синтетичний і аналітичний облік інших податків і платежів (податок на прибуток, акцизний збір, податок на землю та інші). Відображення нарахувань і розрахунків по податках і платежах на рахунках і в регістрах бухгалтерського обліку.

Тема 12. Облік доходів та витрат

Вимоги до визнання, складу та оцінки доходів та витрат згідно з П(С)БО 15 — Доходи, П(С)БО 15 — Витрати. Класифікація доходів та витрат. Облік доходів та витрат від операційної діяльності. Облік доходів та витрат від фінансової та іншої звичайної діяльності. Облік доходів та витрат від надзвичайної діяльності. Облік витрат за елементами.

Тема 13. Облік фінансових результатів діяльності підприємства

Поняття фінансових результатів. Облік формування фінансових результатів діяльності. Облік використання прибутку підприємства. Порядок відображення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) в балансі і фінансовій звітності.

Тема 14. Облік власного капіталу

Власний капітал та його складові. Документування операцій та характеристика рахунків з обліку власного капіталу. Облік статутного, пайового, резервного та неоплаченого капіталу. Облік банкрутства і ліквідації підприємства. Звіт про власний капітал.

Тема 15. Фінансова звітність підприємства

Загальні вимоги до звітності. Методика і техніка заповнення форми балансу. Методика і техніка заповнення форми Звіт про фінансові результати. Методика і техніка заповнення форми Звіт про рух грошових коштів. Методика і техніка заповнення форми Звіт про власний капітал. Виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до бухгалтерських звітів. Зведена і консолідована фінансова звітність. Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Нормативна

1. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року N 2755-VI // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Кодекс законів про працю України від 11.05.2004 р. № 1703-IV, зі змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Інструкція зі статистики заробітної плати, затв. Наказом Державного комітету статистики України від 13.01.04 № 5. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, та інших статей закону, затверджена наказом Мінфіну України № 69 від 11.08.94 г. з наступними змінами і доповненнями. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті України, затв. постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22, із змінами і доповненнями від 15.05.09 р. № 296. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій ,

- затв.наказом Міністерства фінансів України № від 30.11.99 № 291, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затв. Постановою правління пенсійного фонду України від 27 вересня 2010 року N 21-5. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв.наказом МФУ від 30.11.99р. №291(з змінами та доповненнями) // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 9. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” затверджено Наказом Мінфіну України від 07.02.2013р. № 73// режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 „Дебіторська заборгованість”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 року № 237 // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 „Зобов'язання”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року № 20, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 „Фінансові інвестиції”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 року № 91, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 року № 290, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 “Виплати працівникам”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.10.03 № 601. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 „Необоротні активи, утримані для продажу і діяльність, що припиняється”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 7 листопада 2003 року № 617 із змінами і доповненнями. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.00 р. № 92. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
 18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242, // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси”, затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246, із змінами і доповненнями // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
20. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07 червня 2010. №372 // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
21. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затв. постановою КМУ № 100 від 08.02.95 р., із змінами і доповненнями від 30.11.05 № 1132. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.99. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»: Закон України № 2464-VI від 08.07.2010 р. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Про оплату праці: Закон України № 108/95, затв. постановою ВР України від 24.03.95 із змінами і доповненнями від 23.09.10 р. № 2559 -VI. // режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Основна

1. Бабіч В. В. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. / В. В. Бабіч ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2010. – 433 с.
2. Фінансовий облік – І: (облік активів): навч. посіб. / О. І. Єрмак. – Вид. 2-е, допов. і перероб. – Чернігів: Деснян. правда, 2009. – 313 с.
3. Фінансовий облік: підручник. / Т.В. Головка; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» – К.: КНЕУ, 2008. – Ч. 1. – 410 с.
4. Пушкар М. С. Фінансовий облік: Підруч. для студ. вищ. закл. освіти. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 628 с.
5. Фінансовий облік – 2: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни. / Л. М. Гавриловська, Т. В. Головка, А. С. Ларіонова; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» – К.: КНЕУ, 2008. – 272 с.
6. Фінансовий облік II: Навч. посіб. / А. С. Нельга, О. М. Бондаренко. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 147 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік.: Підручник для студентів спец. Облік і аудит / За ред. Бутинця Ф.Ф. – 7-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП Рута, 2006. – 832 с.
8. Верхоглядова Н.І., Шило В.П., Ільїна С.Б. та ін. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.

9. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – Х.: Фактор, 2007. – 976 с.
10. Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.І. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2008. – 112 с.
11. Кім Г., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навч. посіб. – 2-е вид., перероб. та доп.- К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 480 с.
12. Лишиленко О.В. Фінансовий облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 556 с.
13. Мисака Г.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2007. – 400 с.
14. Мисака Г.В., Шарманська В.М. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2007. – 400 с.
15. Сахарцева І.І. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник з виконання практичних завдань. – Київ: Кондор, 2005. – 556 с.
16. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. – 526 с.
17. Стельмащук А.М., Смоленко П.С. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2007. – 528 с.
18. Сук Л.К., Сук П.Л. Бухгалтерський облік – II: Навч. посіб. для дистанційного навчання. – Київ: Ун-т "Україна", 2005. – 701 с.
19. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 3-тє вид. доп. і переробл. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.
20. Чацкіс Ю.Д. Фінансовий облік, ч. I і ч. II: навч. пос. / Ю.Д. Чацкіс, О.М. Лисюк, Т.М. Михайлова. – Донецьк: Дон ДУЕТ, 2005. – 320 с.

Додаткова

1. Будько О. В. Фінансовий облік: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Будько; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Дніпродзерж. держ. техн. ун-т. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2011. – 492 с.
2. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.В. Жолнер; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т харч. технологій. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 364 с.
3. Лень В. С. Фінансовий облік: навч. посіб. / В. С. Лень. – К.: Академія, 2011. – 604 с.
4. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Г. В. Нашкерська; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К.: Кондор, 2009. – 502 с.
5. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Ю. Д. Чацкіс, Е. С. Гейер, О. А. Наумчук, І. О. Власова; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського,

- Ін-т обліку і фінансів, Каф. бух. обліку. – [2-е вид.] – Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. – 472 с.
6. Сук Л. К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л.Сук. – К.: Знання, 2012. – 647 с.
 7. Фінансовий облік: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Скирпан О. П., Палюх М. С.; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. – Т., 2008. – 407 с.
 8. Фінансовий облік : навч. посіб. / Н. В. Гришко; М-во освіти і науки України, Донбас. держ. техн. ун-т. – Алчевськ: ДонДТУ, 2009. – 264 с.
 9. Шот А. П. Фінансовий облік: практикум / Анна Шот, Світлана Нікшич ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. держ. фін акад., Рівн. ін-т слов'янознавства Київ. слав'ст. ун-ту. – Львів: Львів. політехніка, 2012. – 232 с.

Розділ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Предмет, об'єкт, завдання і методи економічного аналізу

Поняття економічного аналізу. Характеристика основних прийомів і методів економічного аналізу. Задачі факторного аналізу. Типи факторних моделей. Визначення предмету економічного аналізу. Класифікація об'єктів економічного аналізу. Типи факторних моделей: адитивні, мультиплікативні, кратні, змішані. Методи вимірювання впливу факторів. Метод ланцюгових підстановок. Методи вимірювання впливу факторів. Методи абсолютних і відносних різниць. Методи вимірювання впливу факторів. Індексний і інтегральний методи.

Тема 2. Види аналізу та його інформаційне забезпечення. Аналіз фінансового стану підприємства

Види аналізу господарської діяльності. Класифікація аналізу господарської діяльності. Методи оцінювання фінансової стійкості підприємства на основі аналізу співвідношення власного та позикового капіталу. Прийом оцінки фінансової стійкості підприємства за функціональною ознакою. Методи оцінки фінансової стійкості підприємства на основі співвідношення фінансових та нефінансових активів.

Тема 3. Аналіз прибутку і рентабельності

Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції, робіт і послуг. Аналіз показників рентабельності підприємства. Аналіз інших фінансових доходів і витрат. Форми, методи та етапи проведення аналізу господарської діяльності.

Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг

Задачі аналізу фінансових результатів. Визначення асортиментної політики підприємства та її вплив на формування прибутку. Методи аналізу рівня середньо реалізаційних цін; аналізу інших операційних і внеопераційних доходів і видатків; аналізу рентабельності підприємства. Методи розрахунку резервів збільшення суми прибутку і рентабельності. Значення і задачі аналізу маркетингової діяльності. Методи аналізу ритмічності роботи підприємства. Аналіз обсягів і динаміки виробництва продукції. Аналіз асортименту та структури випуску продукції. Аналіз ефективності використання основних засобів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»

Основна

1. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній; За ред. А.Г. Загороднього. – 3-е вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2008. – 487 с.
2. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович. – 3-е вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2008. – 630 с.
3. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник / Є.В.Мних; М-во освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: КНТЕУ, 2008. – 513 с.
4. Векслер Е.М. Теорія економічного аналізу. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 320 с.
5. Петряєва З.Ф., Хмеленко Г.Г. Організація і методика економічного аналізу. Навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. – Харків: вид. ХДЕУ, 2009. – 246 с.
6. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємств: Підручник. – К.: КНТЕУ, 2008. – 514с.
7. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник для ВНЗ. – К.: „Хай-Тек”, 2008. – 336с.
8. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Посібник. – Львів: ЛБІНБУ, 2008. – 344 с.
9. Гинзбург А.И. Экономический анализ. Предметы и методы. Комплексный и локальный анализы. Оценка управленческих решений. – Питер, 2007. – 208 с.

Додаткова

1. Андрєєва Г.І. Економічний аналіз: навч.- метод. посібник / Г.І.Андрєєва. – К.: Знання, 2008. – 263 с.
2. Барабаш Н.С. Аналіз господарської діяльності: Навч. посіб. / КНТЕУ. – К.: КНТЕУ, 2005. – 396 с.
3. Ващенко Л.О., Сухарев П.М. Аналіз фінансового стану підприємств: інформаційне та методичне забезпечення / Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк: Вебер (Донецька філія), 2007. – 185с.
4. Грабовецький Б.В. Економічний аналіз. Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 254 с.
5. Дикань В.Л., Козинець А.С., Чупир В.Є. Діагностика фінансового стану підприємства: Навч. посіб. /Українська держ. академія залізничного транспорту. – Х.: УкрДАЗТ, 2007. – 150 с.

6. Економічний аналіз в системі податкового контролю: організація і методика. / [П.М.Сухарев, Л.О.Сухарев, О.О.Назаренко та ін.]; Під заг. ред. Л.О.Сухаревої; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк, 2005. – 123 с.
7. Економічний аналіз: Навч. посіб. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І.Горбаток та ін.; За ред. НАНУ, проф. М.Г.Чумаченка. – Вид.2-ге, доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
8. Економічний аналіз: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”. За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – Житомир: ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
9. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб. – 5 вид., виправ. і допов. – К.: Знання, 2006. – 261 с.
10. Калина К.В., Яценко В.О. Сучасний економічний аналіз: Навч.-метод. посібник. – 4-те вид. – К.: МАУП, 2008. – 354 с.
11. Кислиця О.Я., Мягких І.М. Економічний аналіз: Курс лекцій. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2003. – 171 с.
12. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 487 с.
13. Кожанова Є.П., Отенко І.П. Економічний аналіз: Навч. посіб. /Харківський національний економічний ун-т. – 2. вид., доопрац. і доп. – Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2005. – 344 с.
14. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. – Х.: Фактор, 2008. – 204 с.
15. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 380с.
16. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 639 с.
17. Лазаришина І. Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика. – Рівне: НУВГП, 2005. – 369 с.
18. Любушин Н.П., Бабичева Н.Э. Экономический анализ. Контрольно-тестирующий комплекс. – М.: ЮНИТИ, 2007. – 159 с.
19. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. д.е.н., професора Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП „Рута”, 2007. – 704 с.
20. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб’єктів господарювання: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 630 с.
21. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Москаленко В.В. Комп’ютеризація економічного аналізу (теорія, практика): Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 340 с.
22. Пястолов С. М. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Учебник. – 6-е изд. – М.: Академия/Academia, 2008. – 336 с.

23. Романов А. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Пособие. – Х.: Центр „Консульт”, 2006. – 122 с.
24. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
25. Слободян Н.Г., Михайленко О.В., Скоморохова С.Ю. Теорія економічного аналізу. Економічний аналіз: Курс лекцій для студ. всіх спец. напрямів 0501 „Економіка і підприємництво”, 0502 „Менеджмент” усіх форм навч. / Національний ун-т харчових технологій. – К.: НУХТ, 2006. – 164 с.
26. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Чугаєв А.О., Ніколаєв В.П., Лаба М.С. та ін.; за ред. А.О.Чугаєва. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2009. – 374 с.
27. Хачатурян Нуне. Анализ финансово-хозяйственной деятельности. – М.: „Феникс”, 2008. – 186 с.
28. Цигилик І.І., Кропельницький С.О., Мозіль О.І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств: Навч. посібник. – ЦУЛ, 2008. – 341 с.
29. Чернелєвський Л.М. Економічний аналіз на підприємствах промисловості і торгівлі: Підручник. – К., 2003. – 312 с.
30. Чечевицына Л. Н. Анализ финансово-хозяйственной деятельности: Ученик. – 3-е изд. – М.: „Феникс”, 2008. – 379 с.
31. Шубіна С.В., Торяник Ж.І. Економічний аналіз: практикум. – К.: Знання, 2007. – 230 с.

Розділ 3. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Тема 1. Основи побудови бухгалтерського обліку в бюджетних установах

Бухгалтерський облік в бюджетних установах – складова системи бухгалтерського обліку в Україні. Бухгалтерський баланс. План рахунків бухгалтерського балансу. Особливості організації бухгалтерського обліку.

Тема 2. Облік доходів і видатків загального фонду

Облік фінансування і надходження грошових коштів. Принципи і порядок фінансування бюджетних установ. Облік фінансування за відомчою структурою. Облік фінансування через органи Державного казначейства. Облік видатків. Склад і класифікація видатків. Контроль за формуванням видатків.

Тема 3. Кошторис бюджетних установ: порядок складання, розгляду, затвердження та виконання

Поняття кошторисів. Поняття складання проектів кошторисів. Порядок розгляду і затвердження кошторисів. Основні вимоги щодо виконання кошторису. Внесення змін до кошторисів бюджетних установ.

Тема 4. Облік фінансово-розрахункових операцій

Облік касових операцій. Облік грошових коштів на рахунках в банках. Облік операцій з іноземною валютою.

Тема 5. Облік розрахунків з оплати праці, страхування та стипендій

Праця і заробітна плата в бюджетних установах і задачі їх обліку. Оперативний облік персоналу. Облік використання робочого часу і виробітку. Форми та системи оплати праці в бюджетних установах. Надбавки і доплати до заробітної плати. Нарахування виходячи з середньої заробітної плати. Синтетичний та аналітичний облік заробітної плати і пов'язаних з нею розрахунків. Облік розрахунків зі стипендіатами.

Тема 6. Облік розрахунків та зобов'язань

Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків з різними дебіторами і кредиторами. Облік розрахунків з відшкодування завданих збитків. Облік розрахунків за платежами і податками в бюджет. Облік розрахунків з іншими дебіторами і кредиторами.

Тема 7. Облік власного капіталу

Власний капітал бюджетних установ і завдання його обліку. Облік фонду у необоротних активах. Облік результатів виконання кошторису.

Тема 8. Облік необоротних активів в бюджетних установах

Склад, класифікація, оцінка і задачі обліку основних засобів. Облік наявності та надходження основних засобів та інших необоротних матеріальних активів. Облік нематеріальних активів.

Тема 9. Облік матеріалів, продуктів харчування і МШП

Матеріали, їх класифікація, оцінка і задачі обліку. Документація та оперативний облік надходження матеріалів. Документація та оперативний облік відпускання і витрачання матеріалів. Синтетичний облік матеріалів. Облік продуктів харчування.

Тема 10. Облік доходів і видатків спеціального фонду

Склад, класифікація і задачі обліку позабюджетних коштів. Облік спеціальних коштів. Облік сум за дорученнями. Облік депозитних сум. Облік інших позабюджетних коштів. Особливості наукового виробництва і задачі обліку витрат на НДР за договорами із замовниками. Облік розрахунків із замовниками та співвиконавцями за виконані НДР.

Тема 11. Інвентаризація в системі бюджетних установ

Зміст, завдання, обов'язковість та періодичність проведення інвентаризації в бюджетних установах. Порядок оформлення проведення інвентаризації в бюджетних установах.

Тема 12. Звітність бюджетних установ

Поняття про звітність бюджетних установ. Види звітності. Порядок складання балансу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ»

Основна

1. Тютюнник П. С. Облік фінансування бюджетних установ: конспект лекцій / Тютюнник П.С., Сахаров П.О.; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2010. – 139 с.
2. 37. Болюх М.А. Управлінський облік і аналіз в бюджетних установах : зб. задач з курсу : навч. посіб. / М. А. Болюх, А. П. Заросило; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2010. – 290 с.
3. Матвеева В. Усе про облік і оподаткування бюджетних організацій / В. Матвеева, С. Замазій, Я. Клищенко; за ред. Я. Кавторєва. – Х.: Фактор, 2009. – 649 с.
4. Бухгалтерський облік та складання фінансової звітності в бюджетних установах України. – К.: НВФ «Освіта», 2007. – 278 с.

5. Черничук Л.В. Облік у бюджетних установах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В.Черничук, М.І.Маниліч. – Чернівці: Книги-XXI, 2007. – 396 с.
6. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. / Бутинець Ф. Ф. та ін.; за ред. Ф. Ф. Бутинця; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир: Рута, 2009. – 471 с.

Додаткова

7. Гаценко О.П. Облік у бюджетних організаціях: Навч. посіб. для дистанційного навчання / О.П. Гаценко, О.В. Стрибуль, Т.Г. Безуглова, Н.С. Усик. – К.: Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», 2006. – 252 с.
8. Тютюнник П.С. Облік у бюджетних установах: конспект лекцій / Тютюнник П. С., Жовтопуп М. М.; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. – 171 с.
9. Вітковська О. Облік запасів бюджетних установ / О. Вітковська, Т. Станкус. – Х.: Фактор, 2008. – 153 с.

Розділ 4. КОНТРОЛЬ І РЕВІЗІЯ

Тема 1. Сутність і організаційні форми контролю в Україні

Сутність і значення контролю в системі управління виробництвом. Форми фінансово–господарського контролю та їх характеристика. Внутрішньогосподарський контроль та його функції. Характеристика попереднього, поточного та подальшого контролю. Контрольні процедури, які приміняються при проведенні фактичного і документального контролю. Мета й завдання контролю. Характеристика державного, відомчого, незалежного та внутрішньогосподарського контролю. Характеристика попереднього, поточного (операційного) та подальшого контролю. Характеристика документального й фактичного видів контролю. Завдання та функції державних органів економічного контролю загального призначення. Завдання та функції спеціалізованих державних органів контролю.

Тема 2. Організація контрольно-ревізійної роботи

Контрольно-ревізійні етапи і стадії контролю. Порядок призначення та проведення ревізій і перевірок державною контрольно-ревізійною службою в Україні. Послідовність підготовки до ревізії та організація ревізійного процесу. Організація інвентаризації цінностей при проведенні ревізії. Виявлення результатів інвентаризації і визначення матеріального збитку. Сутність ревізії як основного засобу контролю виробничо–фінансової діяльності підприємств.

Відомчі та внутрішньогосподарські ревізії. Планові й позапланові ревізії. Комплексні, не комплексні й тематичні ревізії. Суцільні, вибіркові та комбіновані ревізії. Положення Закону України — Про державну контрольно-ревізійну службу в частині прав, обов'язків і відповідальності ревізора. Обов'язки, права й відповідальність посадових осіб, службова діяльність яких перевіряється. Підготовчий, основний і заключний етапи ревізії. Контроль виконання рішень за результатами ревізій.

Тема 3. Методичні прийоми одержання доказів в процесі контрольно-ревізійної комісії

Прийоми документальної перевірки господарських операцій. Послідовність процедур контролю під час перевірки облікової документації. Порядок проведення перевірки облікової документації під час ревізії. Отримання доказів – необхідний елемент контроль-ревізійного процесу. Особливості й варіанти вибіркової перевірки бухгалтерських документів. Інвентаризація – основний прийом фактичного контролю. Особливості інвентаризації ТМЦ, незавершеного виробництва, незавершеного будівництва й ремонту. Особливості інвентаризації витрат майбутніх періодів і резервів майбутніх витрат і платежів. Узагальнення результатів інвентаризації та регулювання інвентаризаційних різниць.

Тема 4. Контроль і ревізія грошових коштів

Контроль і ревізія касових операцій. Контроль і ревізія операцій на поточному рахунку в банку. Нормативне регулювання контролю за грошовими коштами. Завдання та джерела інформації для ревізії грошових коштів. Перевірка збереження й фактичної наявності грошей у касі. Ревізія руху грошових коштів на розрахунковому й інших рахунках у банках. Документальна ревізія касових операцій. Перевірка правильності кореспондуючих рахунків і повноти відображення сум в облікових регістрах. Перевірка правильності відкриття рахунків у банках. Особливості ревізії руху грошових коштів на валютному рахунку.

Тема 5. Контроль та ревізія збереження і використання основних засобів

Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми контролю. Ревізія операцій, пов'язаних з надходженням та вибуттям основних засобів. Нормативне регулювання контролю за основними засобами й нематеріальними активами. Завдання та джерела інформації для ревізії основних засобів і нематеріальних активів. Перевірка фактичної наявності об'єктів і відповідність їх даним бухгалтерського обліку. Ревізія використання основних засобів. Ревізія надходження основних засобів і нематеріальних активів: доцільність придбання, правильність постановки на облік. Ревізія вибуття основних засобів і нематеріальних активів: списання, реалізація, безоплатна передача. Перевірка

правильності нарахування зносу й амортизації, використання амортизаційного фонду. Ревізія операцій з ремонту основних засобів. Перевірка правильності обліку орендованих і зданих в оренду об'єктів.

Тема 6. Контроль і ревізія товарно-матеріальних цінностей

Завдання, джерела інформації і методичні прийоми контролю. Перевірка наявності та збереження товарно-матеріальних цінностей. Ревізія операцій, пов'язаних з вибуттям матеріальних цінностей. Нормативне регулювання контролю ТМЦ. Ревізія надходження ТМЦ: своєчасність і повнота оприбуткування, обґрунтованість списання недостач ТМЦ при їх перевезенні. Ревізія вибуття ТМЦ: внутрішнє переміщення, відпуск в виробництво, реалізація на сторону.

Тема 7. Контроль і ревізія розрахунків з оплати праці

Завдання, джерела інформації, методичні прийоми і послідовність процедур контролю. Методика перевірки документування та нарахування заробітної плати. Нормативне регулювання контролю за оплатою праці. Завдання та джерела інформації для ревізії використання трудових ресурсів. Ревізія виконання плану праці й дотримання штатної дисципліни. Перевірка правильності нарахування та використання фонду оплати праці. Ревізія розрахунків з робітниками: реальність заборгованості, достовірність сум, що депонуються. Перевірка розрахунків за обов'язковим нарахуванням на заробітну платню. Перевірка законності надання відпусток і правильності нарахування відпускних.

Тема 8. Контроль і ревізія розрахункових операцій

Завдання, об'єкти, джерела інформації і методичні прийоми контролю розрахунків. Ревізія розрахунків із різними дебіторами і кредиторами. Контроль і ревізія розрахунків із постачальниками і покупцями. Ревізія розрахунків з підзвітними особами. Нормативне регулювання контролю зам розрахунковими операціями. Контроль розрахунків із підзвітними особами. Перевірка розрахунків із постачальниками, покупцями за виданим і отриманим авансами. Загальні положення контролю за розрахунками з бюджетом, позабюджетними фондами, Пенсійним фондом і органами соціального страхування. Особливості контролю за розрахунками за ПДВ. Особливості контролю за розрахунками за акцизним збором. Особливості контролю за розрахунками за податком на прибуток.

Тема 9. Контроль і ревізія затрат на виробництво

Задачі і джерела інформації для ревізії затрат на виробництво. Методичні прийоми перевірки незавершеного виробництва. Перевірка обґрунтованості витрат і собівартості продукції. Ревізія обліку витрат, їх вплив на собівартість

продукції. Контроль загальновиробничих і адміністративних витрат. Нормативне регулювання контролю за витратами на виробництво. Загальна характеристика виконання плану собівартості продукції. Перевірка достовірності звітності за собівартістю. Перевірка правильності складання калькуляції виробничої собівартості важливих видів продукції. Внутрішній контроль за формуванням витрат і собівартістю продукції.

Тема 10. Контроль і ревізія реалізації продукції

Задачі і джерела інформації для ревізії реалізації продукції. Достовірність облікових показників випуску і реалізації готової продукції. Нормативне регулювання контролю за реалізацією продукції. Перевірка обґрунтованості плану реалізації продукції. Достовірність облікових показників реалізації іншої реалізації.

Тема 11. Контроль і ревізія результатів діяльності та коштів спеціального призначення

Задачі і джерела інформації для ревізії результатів діяльності, капіталу та коштів спеціального призначення. Методи контролю і ревізії доходів і фінансових результатів. Контроль і ревізія капіталу резервів та коштів цільового призначення. Нормативне регулювання контролю за фондами та фінансовими результатами. Перевірка обґрунтованості формування й використання спеціальних фондів, уставного та резервного фонду, прибутку. Контроль правильності визначення балансового прибутку. Методи виявлення можливих порушень і зловживань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «КОНТРОЛЬ І РЕВІЗІЯ»

1. Дікань Л.В. Контроль і ревізія фінансових операцій: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Дікань Л. В., Голуб Ю. О., Синюгіна Н. В.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 231 с.
2. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник / Б.Ф.Усач. – 7-е вид., переробл. і допов. – К.: Знання-Прес, 2008. – 263 с.
3. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: навч. посіб. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Знання, 2007. – 327 с.
4. Сук Л.К. Контроль і ревізія : Навч. посіб. для дистанц. навчання / Л.К.Сук, П.Л.Сук; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». – К., 2006. –
5. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: підручник / Б.Ф.Усач. – К.: Знання, 2007. – 263 с.

6. Макеев Р.В. Постановка систем внутрешного контролю: от проверок отчетности к эффективности бизнеса / Макеев Р.В. – М.: Вершина, 2008. – 296 с.
7. Білуха М.Т., Микитенко Т.В. Фінансовий контроль: Підручник. – К.: УАОІ, 2006. – 888 с.

Додаткова

8. Бутинець Ф.Ф., Бардаш С.В., Малуґа Н.М., Петренко Н.І. Контроль і ревізія. – Житомир: Рута, 2006. – 512 с.
9. Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія. – Київ: КНЕУ, 2004. – 166 с.
10. Дікань Л.В. Контроль і ревізія. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 245 с.
11. Дрозд І. Контроль економічних систем: Монографія. – К.: Імекс-ЛТД, 2004. – 312 с.
12. Контроль і перевірки підприємницької діяльності. – Київ: Юрінком Інтер, 2004. – 400 с.
13. Крисюк В.І., Каленський М.М., Бутко А.Д., Юрченко О.В. Ревізія і контроль у промисловому підприємстві. – Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2002. – 126 с.
14. Мамаєва О.О., Богдан С.О., Рублевська Л.Л. Контроль і ревізія. – Київ: НМЦ по підгот. мол. спец., 2003. – 284 с.
15. Мурашко В.М., Сторожук Т.М., Мурашко О.В. Контроль і ревізія діяльності підприємств промисловості України. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 311 с.
16. Павлюк В.В., Сердюк В.П., Акаєв Ш.М. Контроль і ревізія. – Київ: Центр навч. л-ри, 2006. – 196 с.
17. Романів Є.М., Хом'як Р.Л., Мороз А.С., Озеран В.О. Контроль і ревізія. – Львів: Інтелект-Захід, 2004. – 328 с.

Розділ 5. ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Види податків

Сутність податків. Зародження держави і податків. Визначення податків, їх ознаки як економічної категорії. Функції податків. Основні напрямки регулювання економіки та соціальної сфери. Елементи податку: суб'єкт, носій, об'єкт оподаткування, Джерело сплати, одиниця оподаткування, Податкова ставка, квота. Методи побудови податкових ставок. Класифікація податків, її ознаки. Види прямих податків. Види непрямих податків.

Тема 2. Податкова система і податкова політика держави

Податки в системі державних доходів. Податкова система. Основні етапи її становлення. Податкова політика. Основні принципи податкової політики. Склад і структура податкової системи України.

Тема 3. Державна податкова служба

Податкова служба держави. Історія формування податкової служби в Україні. Організаційна структура органів державної податкової служби в Україні. Функції ДПА України. Функції середнього та базового рівня ДПС України. Податкова міліція. Повноваження органів ДПС. Фінансові та адміністративні санкції. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Основи організації податкової роботи, її основні елементи. Правове регулювання встановлення податків. Облік платників податків. Облік податків і неподаткових платежів.

Тема 4. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Фінансова політика уряду. Податки як інструмент державного регулювання економіки. Особливості оподаткування. Шляхи вдосконалення податкової системи.

Тема 5. Податковий менеджмент

Теоретичні аспекти податкового менеджменту. Види перевірок та порядок їх проведення. Адміністрування окремих загальнодержавних податків та зборів. Адміністрування окремих місцевих податків та зборів.

Тема 6. Ухилення від оподаткування

Основні причини ухилення від оподаткування. Незаконне ухилення від оподаткування. Узаконені способи зменшення сум податкових платежів. Суть ефективної податкової політики. Мінімізація податкових платежів. Прямі податкові пільги. Непрямі податкові пільги.

Тема 7. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження і розвиток. Передумови введення податку в Україні. Поняття доданої вартості, методи її обчислення. Платники і ставки податку на додану вартість. Сутність нульової ставки. Поняття бази оподаткування по ПДВ. Пільги по ПДВ. Види пільг. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет або відшкодуванню з бюджету. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок визначення дати виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту. Податкова накладна - основний звітний податковий документ. Строки сплати ПДВ.

Тема 8. Акцизний збір

Акцизний збір як форма специфічних акцизів. Історія його ведення в Україні. Акцизний збір в системі непрямих податків, його недоліки та переваги. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування для вітчизняних та імпортованих товарів. Порядок визначення оподатковуваного обороту та суми акцизного збору: тверді та процентні ставки. Особливості у механізмі оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Акцизні марки: порядок їх отримання. Строки сплати акцизного збору та подання розрахунку. Пільги по акцизному збору.

Тема 9. Мито

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація. Платники мита. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Тверді про процентні ставки мита. Види процентних ставок. Пільги для юридичних та фізичних осіб. Порядок надання відстрочок у сплаті мита. Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита в бюджет.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток. Переваги та недоліки податку на прибуток. Платники та ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Поняття валового доходу. Перелік надходжень, які включаються до складу валового доходу і які не включаються до складу валового доходу. Порядок визначення скоригованого валового доходу. Порядок визначення дати збільшення валового доходу для різних видів операцій. Поняття валових витрат. Перелік витрат, які включаються і які не включаються до складу валових витрат. Особливості віднесення витрат подвійного призначення до складу валових витрат платника податку. Порядок визначення дати збільшення валових витрат для різних видів операцій. Податкові періоди. Особливості оподаткування деяких видів операцій,

товарів і платників. Оподаткування страхової діяльності. Порядок оподаткування результатів діяльності, що здійснюється за довгостроковим контрактом. Оподаткування неприбуткової організації. Особливості оподаткування операцій із розрахунками в іноземній валюті. Визначення амортизації. Перелік витрат, які підлягають і які не підлягають амортизації. Визначення основних фондів та їх груп. Пільги по податку на прибуток. Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток. Строки сплати податку. Відповідальність платників податку.

Тема 11. Фіксований сільськогосподарський податок

Необхідність змін в оподаткуванні сільськогосподарських товаровиробників. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується фіксований сільськогосподарський податок. Об'єкт оподаткування та ставки фіксованого сільськогосподарського податку. Особливості оподаткування сільськогосподарських виробників, які здійснюють сільськогосподарську діяльність на гірських та поліських територіях. Порядок нарахування та строки сплати фіксованого сільськогосподарського податку. Зарахування його до бюджетів та державних цільових фондів.

Тема 12. Податок з доходів фізичних осіб

Об'єкт та суб'єкти оподаткування. Сукупний оподатковуваний дохід. Податковий кредит. Податкові соціальні пільги. Ставки податку та порядок його визначення та адміністрування. Особливості нарахування та сплати податку з окремих видів діяльності.

Тема 13. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування СМП. Перелік юридичних і фізичних осіб, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для юридичних осіб. Ставки єдиного податку. Строки сплати та подання розрахунку. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для фізичних осіб. Ставки єдиного податку. Строки сплати та подання розрахунку.

Тема 14. Платежі за ресурси і послуги

Ресурсні платежі. Лісовий податок. Збір за спеціальне використання водних ресурсів. Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету. Рентна плата за нафту і газ. Відрахування від плати за транзит нафти, природного газу. Платежі за користування надрами. Збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства. Збір за використання радіочастотного

ресурсу України. Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України.

Тема 15. Інші податки

Плата за землю: загальна характеристика, переваги і недоліки. Платники та об'єкт оподаткування. Форми плати за землю: земельний податок та орендна плата. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок. Особливості встановлення ставок для різних платників податків та видів діяльності. Звільнення від сплати земельного податку. Строки сплати. Податок на промисел. Податки місцевих бюджетів. Збори до місцевих бюджетів. Збір до Пенсійного фонду. Збір на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне мито.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Нормативна

Основна

1. Кухарева О.О. Податкова система : навч. посіб. / О. О. Кухарева, О. В. Лиса; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Екон. ф-т, Каф. фінансів. – Д.: Біла К. О., 2012. – 271 с.
2. Тофанюк О.В. Податкова система: навч. посіб. / О.В. Тофанюк, Т.Ю.Павленко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є.Жуковського, Харк. авіац. ін-т. – Х.: ХАІ, 2012. – 71 с.

Додаткова

3. Бодюк А.В. Податкова система (ресурсні платежі): навч. посіб. / А.В. Бодюк; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь: Нац. ун-т ДПС України, 2007. – 578 с.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове випробування у формі усного екзамену для напряму підготовки 6.030509 — Облік і аудит оцінюється за такими критеріями:

Оцінку “*відмінно*” заслуговує абітурієнт, який:

- показав усебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу з посиланням на нормативні акти;
- володіє глибокими знаннями з теми курсу, а також знаннями, набутими самостійно з додаткової літератури, рекомендованої викладачем;
- дав чітко сформульовану, конкретну, логічну, послідовну і ґрунтовну відповідь на поставлені запитання;
- засвоїв необхідні для своєї професії знання з обліку і аудиту;
- виявив творчість та вміння при вирішенні господарських ситуацій, що розглядаються в навчально-програмному матеріалі.

Оцінку “*добре*” заслуговує абітурієнт, який:

- показав повне знання навчально-програмного матеріалу;
- правильно виконав і дав повні відповіді на поставлені запитання;
- показав систематичний характер знань, здатність до їх самостійного засвоєння та застосування при вирішенні господарських ситуацій.

Оцінку “*задовільно*” заслуговує абітурієнт, який:

- показав знання навчально-програмного матеріалу, які необхідні для роботи за майбутньою спеціальністю;
- дав не зовсім повну, з деякими неточностями відповідь на поставлені запитання, інколи нелогічно побудовану, з порушенням послідовності викладу суті запитання;
- допустив помилки, але не суттєві для поставлених запитань, у цілому володіє необхідними знаннями з цієї дисципліни.

Оцінку “*незадовільно*” заслуговує абітурієнт, який:

- показав досить низький рівень знань з навчально-програмного матеріалу, необхідних для майбутньої професії;
- допустив принципові помилки, відповідаючи на поставлені запитання;
- не може самостійно орієнтуватись при вирішенні господарських ситуацій без додаткової підготовки і допомоги.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти

1. Закон України — Про аудиторську діяльність.
2. Закон України — Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні (зі змінами і доповненнями).
3. Міжнародні стандарти бухгалтерською обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С.Ф.Голова. – К.: ФПБАУ, 2000. – 1272 с.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства України № 291 від 30.11.1999.
5. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства України № 291 від 30.11.1999.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1–34, затверджені наказом Міністерства України.
8. Порядок представлення фінансової звітності: Затв. постановою КМУ № 419 від 28.02.2000.

Основна

9. Бабіч Віталій Володимирович. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. / В. В. Бабіч ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2010. – 433 с.
10. Бабіч Віталій Володимирович. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. / В. В. Бабіч ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2010. – 433 с.
11. Пушкар М. С. Фінансовий облік: Підруч. для студ. вищ. закл. освіти. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 628 с.
12. Фінансовий облік – 2 : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. / Л. М. Гавриловська, Т. В. Головка, А. С. Ларіонова; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» – К.: КНЕУ, 2008. – 272 с.
13. Фінансовий облік – I : (облік активів): навч. посіб. / О. І. Єрмак. – Вид. 2-е, допов. і перероб. – Чернігів: Деснян. правда, 2009. – 313 с.
14. Фінансовий облік : підручник. / Т.В.Головка; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» – К.: КНЕУ, 2008– [Ч.] 1: – 2008. – 410 с.

15. Фінансовий облік II : навч. посіб. / А. С. Нельга, О. М. Бондаренко. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 147 с.
16. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. / В. В. Бабіч; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» – К.: КНЕУ, 2010. – 433 с.
17. Бухгалтерський облік та складання фінансової звітності в бюджетних установах України. – К.: НВФ «Освіта», 2007. – 278 с.
18. Черничук Л.В. Облік у бюджетних установах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В.Черничук, М.І.Маниліч. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 396 с.
19. Матвеева В. Усе про облік і оподаткування бюджетних організацій / В. Матвеева, С. Замазій, Я. Клиженко; [ред. Я. Кавторєва]. – Х.: Фактор, 2009. – 649 с.
20. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посіб. / [Бутинець Ф. Ф. та ін.] ; за ред. Ф. Ф. Бутиця ; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир : Рута, 2009. – 471 с.
21. Дікань Л.В. Контроль і ревізія фінансових операцій : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Дікань Л. В., Голуб Ю. О., Синюгіна Н. В.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2011. — 231 с.
22. Кухарева О.О. Податкова система : навч. посіб. / О. О. Кухарева, О. В. Лиса; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара, Екон. ф-т, Каф. фінансів. — Д.: Біла К. О., 2012. — 271 с.
23. Тофанюк О.В. Податкова система: навч. посіб. / О.В. Тофанюк, Т.Ю.Павленко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є.Жуковського |Харк. авіац. ін-т. — Х.: ХАІ, 2012. — 71 с.
24. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз : підручник / Г.І.Кіндрацька, М.С.Білик, А.Г.Загородній; за ред. А. Г. Загороднього.— 3-е вид., переробл. і допов. — К.: Знання, 2008. — 487 с.
25. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник / П. Я. Попович.— 3-е вид., переробл. і допов. — К.: Знання, 2008. — 630 с.
26. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник / Є.В.Мних; М-во освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. — 513 с.

Додаткова

28. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник / Б.Ф.Усач.— 7-е вид., переробл. і допов. — К. : Знання-Прес, 2008. — 263 с.
29. Андреева Г.І. Економічний аналіз: навч.-метод. посібник / Г.І.Андреева. — К. : Знання, 2008. — 263 с.

30. Бодюк А.В. Податкова система (ресурсні платежі) : навч. посіб. / А. В. Бодюк; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. — Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2007. — 578 с.
31. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник / Б.Ф.Усач. — К. : Знання, 2007. — 263 с.
32. Дікань Л.В. Контроль і ревізія : навч. посіб.— 2-е вид., перероб. і допов. — К. : Знання, 2007. — 327 с.
33. Сук Л.К. Контроль і ревізія : Навч. посіб. для дистанц. навчання / Л.К.Сук, П.Л.Сук; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». — К., 2006. —
34. Гаценко О.П. Облік у бюджетних організаціях: Навч. посіб. для дистанційного навчання / О.П.Гаценко, О.В.Стрибуль, Т.Г.Безуглова, Н.С.Усик; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». — К., 2006. — 252 с.
35. Тютюнник П.С. Облік у бюджетних установах : конспект лекцій / Тютюнник П. С., Жовтопуп М. М. ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. — 171 с.
36. Тютюнник П. С. Облік фінансування бюджетних установ : конспект лекцій / Тютюнник П. С., Сахаров П. О. ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : Вид-во ХНЕУ, 2010. — 139 с.
37. Болюх М.А. Управлінський облік і аналіз в бюджетних установах : зб. задач з курсу : навч. посіб. / М. А. Болюх, А. П. Заросило; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — К.: КНЕУ, 2010. — 290 с.
38. Вітковська О. Облік запасів бюджетних установ / О.Вітковська, Т.Станкус. — Х. : Фактор, 2008. — 153 с.
39. Бודько Оксана Володимирівна. Фінансовий облік: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Бодько ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Дніпродзерж. держ. техн. ун-т. — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2011. — 492 с.
40. Жолнер Інна Василівна. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І.В.Жолнер; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т харч. технологій. — К.: Центр учб. л-ри, 2012. — 364 с.
41. Лень Василь Степанович. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. С. Лень. — К.: Академія, 2011. — 604 с.
42. Нашкерська Галина Володимирівна. Фінансовий облік: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Г. В. Нашкерська; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — К.: Кондор, 2009. — 502 с.
43. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Ю. Д. Чацкіс, Е. С. Гейєр, О. А. Наумчук, І. О. Власова; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Ін-т обліку і фінансів, Каф. бух. обліку. — [2-е вид.] — Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. — 472 с.

44. Сук Леонід Кіндратович. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л.К.Сук, П.Л.Сук. – К. : Знання, 2012. – 647 с.
45. Фінансовий облік : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Скирпан О. П., Палюх М. С.; М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т. – Т., 2008. – 407 с.
46. Фінансовий облік : навч. посіб. / Н. В. Гришко; М-во освіти і науки України, Донбас. держ. техн. ун-т. – Алчевськ: ДонДТУ, 2009. – 264 с.
47. Шот Анна Петрівна. Фінансовий облік : практикум / Анна Шот, Світлана Нікшич ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. держ. фін акад., Рівн. ін-т слов'янознавства Київ. славіст. ун-ту. – Львів: Львів. політехніка, 2012. – 232 с.